

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

9-10. разред

У прва два разреда гимназије одвија се континуирано развијање способности ученика за читање и разумевање текста. Очекује се читање са разумевањем наглас и у себи дела разне књижевне врсте. Истакнута област учења на матерњем језику је развијање читања и тумачења текстова разних књижевних врста и различитих дужина. У развијање умећа формулисања текста спада континуирано развијање самосталног прављења белешки и прављења концепта, самостално усмено и писмено формулисање мишљења.

На пољу комуникације врши се развијање усмених језичких способности. Циљ је адекватно језичко понашање које је прилагођено саговорнику и ситуацији, као и препознавање језичких и нејезичких кодова у слушаном тексту.

У оквиру развијања знања српског језика врши се обрада, тумачење и процена текстова разних књижевних врста. Циљ обраде текстова је примена метода за анализу текстова.

Ученик је на крају циклуса у стању да препозна и самостално користи особине службених списа (аутобиографије, молбе, записника).

Задатак подучавања књижевности на српском језику је подржавање прихватања прочитаних и обрађених књижевних дела, упознавање и примена метода обраде текста, препознавање, разумевање и тумачење специфичних форми изражавања у књижевним делима.

У прва два разреда гимназије развија се разумевање лирских и епских дела, као и дела која спадају у драмске књижевне врсте. Ученици посматрају време, место и конструкцију радње, као и типове креирања ликова. Разговор, тумачење и расправа о вредностима, моралним питањима, мотивацијама приказаним у делима помаже изградњу књижевног образовања.

Развијању способности учења доприноси самостално прикупљање материјала, писање обимнијег текста, као и прикупљање, систематизација и коришћење информација.

9. разред

Тематске целине – језик	Број часова
Комуникација, масовна комуникација	16
Језик и друштво	11
Историја језика	10
Језички нивои и фонетика	20
Правописна знања	4
Разумевање и формулисање текста	7
Сумирање и писмени радови	4
Укупан број часова за српски језик	72

Тематске целине – књижевност	Број часова
Увод у књижевност	19
Светска књижевност – Библија	16
Светска књижевност – сумерска и грчка митологија и епика	13
Позориште и драмска прича – грчко античко позориште и драма	6
Писменост и усменост – српска народна поезија	32
Српска књижевност у средњем веку	15
Сумирање и писмени радови	7
Укупан број часова за српску књижевност	108

Језик

Тематска целина Развојни циљ	Комуникација, масовна комуникација	Број часова 16
Раније стечено знање	Учешће у свакодневној комуникацији. Способност конверзације о разним актуелним темама. Разумевање и репродукција усмених текстова. Правилно изражавање и интонација на матерњем језику.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Развијање разумевања аудитивног текста, препознавање саставних делова комуникацијског процеса (говорник, порука, намера, ефекат, слушалац). Даље развијање вештине разумевања и формулисања текста са циљем да ученик буде у стању да идентификује кодове, односе и чиниоце вербалне и невербалне комуникације, да разуме и анализира разне текстове.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Активно учешће у разним комуникацијским ситуацијама.</p> <p>Прилагођавање разним говорним ситуацијама, уочавање улоге простора (контекста), времена и учесника у комуникацијској ситуацији.</p> <p>Дешифровање циљева порука речених у разним комуникацијским ситуацијама. Пажљиво праћење саопштења саговорника.</p> <p>Упознавање типова и особина комуникација: лична, групна, масовна. Особине масовне комуникације, форме у којима се појављује, језичка и сликовна средства њеног изражавања.</p> <p>Најновији типови усмене комуникације (скајп, чет) и њихове особине.</p> <p>Познавање улоге говора тела, стицање искуства о могућностима и границама невербалних сигнала који прате комуникацију.</p> <p>Усавршавање изговора, артикулације и интонације.</p> <p>Формирање сопственог мишљења, слушање и разумевање туђег мишљења.</p>		<p><i>Драма и плес:</i> говорне ситуације, драмске игре.</p> <p><i>Певање-музика:</i> мелодија, интонација, тоналитет, јачина и ритам гласа.</p> <p><i>Етика:</i> самоспознаја, људски односи.</p> <p><i>Историја,</i> <i>друштвено и</i> <i>грађанско</i> <i>образовање:</i> утицај медија на друштво.</p>
Кључни појмови/ појмови	Комуникација, чиниоци комуникације (предајник, пријемник, канал, порука, веза, контекст), циљ комуникације (успостављање и одржавање везе, естетска улога), невербални сигнал (поглед, држање тела, мимика, гестикулација, дистанца, амблеми), обавештајне форме (вест, интервју, репортажа, извештај).	

Тематска целина Развојни циљ	Језик и друштво	Број часова 11
Раније стечено знање	Упознавање типова и особина комуникација: лична, групна и масовна комуникација. Језичка свест, индивидуално коришћење језика, стилови.	

Образовно-развојни циљеви тематске целине	Усвајање коришћења језика као аспекта друштвене појаве. Развијање вештине расправљања и убеђивања. Повећање језичке свести: посматрање коришћења свог и језика непосредне околине, као и особина текстова у дијалекту, развијање способности систематизације.	
	Знања/развојни захтеви	Корелација
	<p>Правци развоја у српском језику:</p> <ul style="list-style-type: none"> – задаци планирања у језику; – појам и задатак језичког образовања и језичка норма; – систем језичких варијација; – особине и употребна свера говорног језика; – обим употребе, фонд речи и особине језика друштвених слојева; – рашчлањивање језика, територијално појављивање најчешћих српских дијалеката, особине регионалног говорног језика; <p>Познавање два дијалекта српског књижевног језика. Проучавање штампаних и електронских извора језичких варијација:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Вук Стефановић Караџић: Рјечник; – речници, сајтови; – социјално језичко раслојавање. <p>Утицај масовне комуникације и информатичког друштва на коришћење језика.</p>	<p><i>Географија:</i> просторно рашчлањивање језика.</p> <p><i>Историја, друштвено и грађанско образовање:</i> утицај медија на друштво.</p> <p><i>Певање-музика:</i> стил народних песама.</p>
Кључни појмови/ појмови	Језичко планирање, језичко образовање, закон о језику, норме, језичке варијанте, дијалект, регионални језик, друштвени дијалект (наречје), функционални језик друштвених слојева (говорни језик, научни, публицистички, књижевни, административни стил) двојезичност.	

Тематска целина	Историја језика	Број часова 10
Развојни циљ		
Раније стечено знање	Познавање територијалног рашчлањивања језика, препознавање дијалеката, познавање њиховог распореда и територијалног смештаја.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Формирање потребне информисаности о пореклу, сродству, типовима српског језика, као и положају у свету. Повезивање стеченог знања о историјским епохама српског језика са учењем историје и историје књижевности.	
	Знања/развојни захтеви	Корелација
	<p>Промене и континуитет у језику:</p> <ul style="list-style-type: none"> – језичке породице и групе; – индоевропска породица језика; – словенске језичке групе (источно словенски, западно 	<p><i>Историја, друштвено и грађанско образовање:</i> насељавање и сеоба</p>

<p>словенски, јужно словенски језици).</p> <p>Почетак српске писмености, стваралаштво Ћирила и Методија. Старословенски језици и прве абецедe; најважнији језички споменици глаголице и ћирилице -<i>Бошњанска плоча</i>, <i>Самуилов натпис</i>, <i>Мирослављево јеванђеље</i> (дела, исписивање натписа српских израза ћирилицом).</p> <p>Историјат обнове језика, ефекат и оцена. Промене у српском језику током сеоба. Руски утицаји у српском књижевном језику. Стваралаштво Вука Стефановића Караџића на пољу обнове и образовања језика.</p> <p>Уздизање српског народног језика на ниво књижевног језика. Основни принципи српског правописа. Разликовање фонетског правописа и мађарског аналитичког правописа.</p> <p>Неколико карактеристика стања данашњег српског језика.</p>	<p>српског народа, прапостојбина.</p> <p><i>Мађарски језик и књижевност</i>: позајмљенице.</p>
<p>Кључни појмови/ појмови</p>	<p>Језичка породица, језичка група, индо-европска језичка породица, словенске језичке групе, сродност словенских језика (прасловенски, старословенски, црквенословенски, славеносербски језик); књижевни дијалекти (шумадијско-војвођански екавски, источно-херцеговачки ијекавски); фонетички начин писања, језички споменик (први језички споменици, кодекс, прадокумента).</p>

Тематска целина Развојни циљ	Језички нивои и фонетика	Број часова 20
Раније стечено знање	Знање фонетике и његова правилна примена у писаном тексту.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Аналитички преглед језичких нивоа, проширење и систематизација знања језика. Развијање коришћења језичких елемената са разумевањем. Анализа одговарајућег формирања гласа.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Фонетска знања:</p> <ul style="list-style-type: none"> – познавање српског гласовног фонда, систем самогласника и сугласника; – процес стварања гласа, органи за стварање гласа, особине гласова и њихово груписање по особинама; – типови правилности повезивања гласова и корелација са правописом; – упоређивање система гласова у српском и мађарском језику, уочавање сличности и разлика; – правила гласовних промена и познавање изузетака-звучност, потпуно једначење, губљење, сажимање, палатализација, сибиларизација (једначење по звучности, једначење по месту творбе, палатализација, сибиларизација, непостојано „а“, јотовање, губљење сугласника, промена „л“ у „о“, асимилација и дисимилација). Упоређивање броја гласова и фонетике мађарског и страног језика са фонетиком српског језика. 		<p><i>Певање-музика</i>: мелодија, интонација, тоналитет, јачина и ритам гласа.</p> <p><i>Мађарски језик и књижевност, страни језици</i>: број гласова и фонетика мађарског и страног језика.</p>

Кључни појмови/ појмови	Глас, фонема, фонетска правила, стварање гласа. (Једначење по звучности, једначење по месту творбе, палатализација, сибиларизација, непостојано „а“, јотованье, губљење сугласника, промена „л“ у „о“, асимилација и дисимилација).
------------------------------------	--

Тематска целина Развојни циљ	Правописна знања	Број часова 4
Раније стечено знање	Познавање и примена правописних правила. Познавање и практична примена правописних речника.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Поуздано коришћење најчешћих правописних правила. Повећање свести о матерњем језику. Јачање контролисања самога себе и стално коришћење правописног речника. Свесност разлика између српског и мађарског правописа и вежбање тога.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
Основни принципи српског правописа, функција интерпункције, правила фонетичког начина писања -принцип изговора. Правопис страних речи, схватање и увежбавање разлика у правопису азбуке и абецеде. Темељно познавање правописа вишечланих властитих имена. Отклањање негативног трансфера мађарског правописа. Писање сложених речи и акронима. Коришћење скраћеница. Функција различитог правописа и интерпункције у текстовима са интернета.		<i>Информатика:</i> коришћење програма за контролу правописа. <i>Мађарски језик и књижевност:</i> правопис.
Кључни појмови/ појмови	Основни принцип правописа, фонетички начин писања, језичка норма.	

Тематска целина Развојни циљ	Разумевање и формулисање текста	Број часова 7
Раније стечено знање	Познавање научених усмених, писаних и електронских типова текстова и њихове главне особине. Примена стратегија читања у обради разних типова и врсте текстова. Тумачење и процењивање информација из текста. Кораци у формирању текста и технике прикупљања материјала.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Оформљење техника прављења белешки, која одговара садржају и циљевима текста. Упознавање структуре и форме најчешћих типова службених текстова. Упознавање и примена технике писања есеја. Развијање критичког размишљања, испитивање аутентичности и поузданости интернетских текстова. Уочавање опште структуре и	

	<p>правилности конверзације. Проширивање, вежбање и примена техника разумевања текста.</p>	
	Знања/развојни захтеви	Корелација
	<p>Самостална обрада текста коришћењем одговарајуће стратегије читања и начина обраде текста.</p> <p>Разумевање и коришћење техника разумевања и обраде текста, нпр. контекст, логички односи, главне особине врсте писаног текста.</p> <p>Откривање структуре и слојева значења текстова разне врсте и намене.</p> <p>Упознавање и примена делотворних начина прављења белешки и писања концепта.</p> <p>Вежбе измене текста сходно комуникацији променом тачке гледишта.</p> <p>Начини прикупљања материјала из неписаних и писаних извора.</p> <p>Прикупљање материјала у библиотеци (каталог, база података, коришћење извора).</p> <p>Особине есеја, упознавање процеса писања есеја.</p> <p>Особине студије.</p> <p>Вежбе формирања текста на интернету (нпр. форум, блог, текстуална база података).</p>	<p><i>Информатика:</i> поступак са информацијама, коришћење извора, провера извора.</p> <p><i>Сви предмети:</i> прављење белешки, писање концепта.</p>
Кључни појмови/ појмови	Службено писмо, молба, аргументујући текст, есеј, студија.	

Књижевност

Тематска целина Развојни циљ	Увод у књижевност	Број часова 19
Раније стечено знање	Самостална обрада текста коришћењем одговарајуће стратегије читања и начина обраде текста. Тачно познавање појма проза, песма, драма, дијалог, монолог, опис и приповетка.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Усвајање и развој способности тумачења књижевних дела, развијање етичког размишљања. Учење основних техника анализе дела.	
Знања	Развојни захтеви	Корелација
Књижевни родови и њихове основне особине; лирика, епика, драма; основне технике анализе дела. Презентирајућа анализа песама, прозних дела и драмских одломака. С. Раичковић: <i>Песма</i> , <i>Српска дјевојка</i> -народна песма, Л. Лазаревић: <i>Први пут са оцем на јутрење</i> , Д. Киш: <i>Рани јади</i> , <i>Дјевојка бржа од коња</i> -народна приповетка, Ј. Стерија Поповић: <i>Покондирена тиква</i> (одломак).	Упознавање и препознавање особина основних књижевних форми и врста. Познавање и анализа форми причања и аспеката приповедача. Препознавање и анализа основних форми људског понашања у приказаним делима.	<i>Драма и плес</i> : ситуационе игре, драмске игре.
Кључни појмови/ појмови	Књижевни род, историја књижевности, књижевна критика, теорија књижевности.	

Тематска целина Развојни циљ	Светска књижевност-Библија	Број часова 16
Раније стечено знање	Библијске приче, неколико ликова из Старог завета, основна знања о Исусовом животу.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Упознавање и схватање утицаја Библије на 2000 годишњу хришћанску европску културу. Упознавање библијских животних ситуација, форми понашања и мотива.	
Знања	Развојни захтеви	Корелација
Подела Библије; избор из <i>Старог завета</i> (<i>Стварање света</i> , <i>Рај</i> , <i>Каин и Авел</i> , <i>Потоп</i> , <i>Мојсије</i> и <i>десет заповести</i> , <i>Јосип</i> и <i>његова</i>	Препознавање основне форме понашања библијских људи. Учење и анализа порекла неколико популарних библијских изрека.	<i>Историја, друштвено и грађанско образовање</i> : историја Јевреја.

<p><i>браћа, Пророци, Песма над песмама, Књига псалама);</i> избор из Новог завета <i>(Јевађеље по Матеју, мудре изреке, Блудни син, Венчање у Ханану, Страдање Исуса, Голгота, Васкрснуће, Апокалипса).</i></p>	<p>Учење порекла и садржаја са Библијом повезаних празника (нпр. Божић, Ускрс, Духови, Богојављење). Схватање даљег опстанка библијских мотива, тема и дела.</p>	<p><i>Географија:</i> тополошка оријентација у региону Блиског истока.</p> <p><i>Визуелна култура:</i> дела из разних епоха са библијском темом.</p>
<p>Кључни појмови/ појмови</p>	<p>Библија, Стари завет, Нови завет, канон, стварање света, апокалипса, псалам, пророк, јеванђеље, мудре изреке, апостоли, синоптички.</p>	

<p>Тематска целина Развојни циљ</p>	<p>Светска књижевност–сумерска и грчка митологија и епика</p>	<p>Број часова 16</p>
<p>Раније стечено знање</p>	<p>Анализа и тумачење епских дела (познавање митологије, књижевни родови, епика, лирика). Познавање песничких слика и стилских средстава. Познавање појма музикалности и ритма.</p>	
<p>Образовно- развојни циљеви тематске целине</p>	<p>Усвајање основа књижевног образовања на матерњем језику. Препознавање и расправљање о основним формама људског понашања. Тумачење основних књижевних форми, врста и мотива. Тумачење утицаја и тражење веза између традиција грчке античке културе и српске културе.</p>	
<p>Знања</p>	<p>Развојни захтеви</p>	<p>Корелација</p>
<p>Митолошки догађаји и јунаци у разној обради, типови прича, мит и легенда. <i>Гилгамеш.</i> Главни ликови грчке митологије. <i>Хомер: Илијада.</i> Езопове басне. Основне књижевне форме; утицај и опстанак прича и мотива у европској и српској књижевности, ликовној и филмској уметности.</p>	<p>Ученик препознаје основне форме људског понашања у митолошким причама и еповима. Познавање и анализа основних књижевних форми и врста. Познавање и анализа форми приповедања и тачке гледишта приповедача. Препознавање утицаја грчке културе на Европу (ликовна уметност, књижевност).</p>	<p><i>Историја, друштвено и грађанско образовање:</i> некадашње сумерско царство, историчари древне Грчке.</p> <p><i>Географија:</i> тополошка оријентација.</p> <p><i>Визуелна култура:</i> неколико дела античке грчке уметности, обрада теме, посета музеју.</p>
<p>Кључни појмови/ појмови</p>	<p>Усменост, писменост, антика, мит, легенда, еп, епски реквизит, метричко рецитоване, хексамер, топос, стални епитет, стопа (у стиху), еуфемизам.</p>	

Тематска целина Развојни циљ	Позориште и драмска прича–грчко античко позориште и драма	Број часова 6
Раније стечено знање	Познавање и анализа основних књижевних форми и жанрова: познавање појмова драма, комедија, трагедија, представа, дидаскалије, дијалог, конфликт, сцена, чин.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Развијање способности усвајања и тумачења драмских дела, као и моралног размишљања.	
Знања	Развојни захтеви	Корелација
Особине грчког античког позоришта. Порекло трагедије и комедије (дионизије). Софокле: <i>Антигона/Краљ Едип.</i>	Представљање и тумачење једно- два драмска одломка. Препознавање разних форми понашања, конфликта, вредности и грешака. Упознавање појма катарзе. Усвајање критичких мишљења о делу.	<i>Географија:</i> тополошка оријентација (1-2 преостала античка позоришта). <i>Визуелна култура:</i> грчка позоришна архитектура. <i>Драма и плес:</i> позоришна прича.
Кључни појмови/ појмови	Позориште, трагедија, комедија, дионизије, катарза, дијалог, протагонист, конфликт, драмска структура, хор, дикција, естетски квалитет.	

Тематска целина Развојни циљ	Писменост и усменост–српска народна поезија	Број часова 32
Раније стечено знање	Познавање и анализа основних књижевних форми и жанрова: Лирска и епска народна песма, теме, јуначке песме, епски десетерац, тумачење и анализа народних прича.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Добро препознавање теме лирског дела. Свест о тематској подели епских дела и повезаности са историјом српског народа.	
Знања	Развојни захтеви	Корелација
Порекло, усменост и варијације у српској народној поезији. Подела народне поезије. Лирске народне песме (подела по темама, нпр. додолске, сватовске, календарске, љубавне и песме о раду). Циклуси јуначких песама. Јуначке песме: <i>Урош и Мрњавчевићи, Диоба Јакшића,</i>	Препознавање и тумачење теме и расположења лирског и епског дела. Препознавање основних особина народне поезије, тумачење разних форми људског понашања и моралних норми. Прихватање критичког мишљења о делу.	<i>Историја, друштвено и грађанско образовање:</i> косовски бој (1389.), време турског ропства. <i>Мађарски језик и књижевност:</i> појава мигрирајућих мотива

<p><i>Кнежева вечера, Косовка девојка, Марко тије уз рамазан вино, Почетак буне против дахија).</i></p> <p>Баладе: <i>Смрт Омера и Мериме, Хасанагиница.</i></p> <p>Мигрирајући мотиви, историја и мит; народне приче.</p>	<p>Самостално представљање неколико одломака из дела. Ученик препознаје и тумачи покретачке снаге настанка народне поезије, препознаје и тумачи особине колективног погледа, схвата значај мигрирајућих мотива у народној поезији других народа (нпр. мађарска народна поезија). Способан је за састављање једног тематског материјала за усмени матурски испит и за разраду задатка који је у њему задат.</p>	<p>у баладама и народним песмама.</p> <p><i>Певање-музика:</i> српске народне песме.</p> <p><i>Драма и плес:</i> сценска обрада тема из народне поезије.</p> <p><i>Визуелна култура:</i> српско историјско сликарство.</p>
<p>Кључни појмови/ појмови</p>	<p>Усменост, варијације, циклуси, епски десетерац, бугарштице, хипербола, епифора, стални епитети, циклуси, мигрирајући мотиви, стереотипије.</p>	

Тематска целина Развојни циљ	Српска књижевност у средњем веку		Број часова 15
<p>Раније стечено знање</p>	<p>Порекло српске народне поезије. Подела народне поезије. Познавање појма средњи век, усменост, почетак писмености, канон.</p>		
<p>Образовно-развојни циљеви тематске целине</p>	<p>Разумевање проблема дефинисања историјских епоха и епоха историје уметности (стари век-средњи век-ренесанса), разјашњење особина средњовековне српске књижевности (византијске црквене карактеристике), упознавање светског концепта и система вредности.</p>		
<p>Знања</p>	<p>Развојни захтеви</p>	<p>Корелација</p>	
<p>Почети средњовековне српске књижевности. Канон, преводи, оригинална дела; манастирска књижевност; преписивачи кодекса. Избор из средњовековних дела (нпр. Доментијан, Теодосије: <i>Житије Светог Саве</i>, Свети Сава: <i>Житије Светог Симеона</i>, Јефимија: <i>Похвала кнезу Лазару</i>, Деспот Стефан Лазаревић: <i>Слово љубве</i>).</p>	<p>Разумевање проблема историјске и културално-историјске периодизације(средњовековне границе историје и историје уметности),упознавање византијских црквених карактеристика српске књижевности. Ученик уме да наведе примере разних манастирских књижевних стилова (хагиографија, апокриф, житије, кондак, химна). На основу неколико одломака процењује значај стваралаштва Светог Саве.</p>	<p><i>Историја, друштвено и грађанско образовање:</i> средњовековна српска држава.</p> <p><i>Визуелна култура:</i> средњовековни византијски стил архитектуре.</p>	
<p>Кључни појмови/ појмови</p>	<p>Канон, оригиналност, апокриф, хагиографија, житије, химна, кондак.</p>		

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

10. разред

Тематске целине – језик	Број часова
Описна граматика, морфологија	20
Правописна знања	16
Семантика	14
Разумевање и формулисање текста	18
Сумирање и писмени радови	4
Укупан број часова за српски језик	72

Тематске целине – књижевност	Број часова
Европска ренесанса	14
Позориште и драмска прича – дубровачка ренесансна драма	3
Српски барок	10
Светска књижевност – класицизам и просвећеност	6
Портрет – Доситеј Обрадовић	8
Портрет – Јован Стерија Поповић	6
Светска књижевност у првој половини XIX века – европски романтизам	7
Обнова српског језика	9
Српски романтизам	9
Начин гледања – Петар Петровић Његош	6
Животно дело – Бранко Радичевић	10
Животно дело – Јован Јовановић Змај	10
Сумирање и писмени радови	10
Укупан број часова за српски језик	108

Језик

Тематска целина Развојни циљ	Описна граматика, морфологија	Број часова 20
Раније стечено знање	Морфолошка и лексичка знања и њихова правилна употреба у процесу формулисања текста.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Проширивање и систематизација језичког знања. Развијање аналитичког начина размишљања. Препознавање примарног и секундарног значења речи и синтагми.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Морфолошке особине српског језика: корен речи, елементи речи и суфикси, улога и правила повезивања предлога, особине фузионих (флективних) језика.</p> <p>Одређивање речи и врсте речи.</p> <p>Критеријуми систематизације врсте речи, променљиве речи – именице, придеви, заменице, бројеви и глаголи; именске речи и њихова промена: I–IV деκлинација.</p> <p>Непроменљиве речи: (<i>предлози, прилози, везници, речце и узвици</i>).</p> <p>Појам структуре речи, синтагме и њихова улога у реченици, слагање речи.</p> <p>Улога речи и синтагми у реченици.</p> <p>Делови реченице: субјекат, предикат, атрибут, објекат, прилошке одредбе, апозиција.</p>		<p><i>Мађарски језик и књижевност, страни језици:</i> врсте речи, синтагме.</p>
Кључни појмови/ појмови	Реч, врста речи, основна врста речи, предлог, морфема, синтагма, наставци (инфикси и суфикси), препозиције (префикси), грађа речи, делови реченице (субјекат, предикат, атрибут, објекат, прилошке одредбе, апозиција), слагање речи.	

Тематска целина Развојни циљ	Правописна знања	Број часова 16
Раније стечено знање	Познавање и примена правописних правила. Познавање и практична примена правописних речника.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Поуздано коришћење најчешћих правописних правила. Повећање свести о матерњем језику. Јачање контролисања самога себе и стално коришћење правописног речника. Свесност разлика између српског и мађарског правописа и вежбање тога.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Основни принципи српског правописа, функција интерпункције, правила фонетичког начина писања -принцип изговора.</p> <p>Правопис страних речи, схватање и увежбавање разлика у правопису азбуке и абецеде.</p>		<p><i>Информатика:</i> коришћење програма за контролу правописа.</p>

Темељно познавање правописа вишечланих властитих имена. Отклањање негативног трансфера мађарског правописа. Писање сложених речи и акронима. Коришћење скраћеница. Функција различитог правописа и интерпункције у текстовима са интернета.	<i>Мађарски језик и књижевност:</i> правопис.
Кључни појмови/ појмови	Основни принцип правописа, фонетички начин писања, језичка норма.

Тематска целина Развојни циљ	Семантика	Број часова 14
Раније стечено знање	Искуства са усвајањем и анализом значења. Богат фонд речи. Употреба хомонима, синонима и полисема. Познавање значења пословица и изрека. Самостално коришћење речника појмова.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Препознавање и тумачење односа између облика гласова и значења у различитим ситуацијама. Формирање речи. Ограничења и промене у српском реду речи настале променом значења поруке. Препознавање примарног и секундарног значења речи и синтагми.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
Значење речи, структура значења, елементи који мењају значење (препозиције, трајни и свршени облици глагола). Однос облика гласова и значења, семантичко поље. Препознавање мотивисаних речи, формирање речи. Речи са преносним значењем, типови израза, главне особине и начин употребе. Синоними. Речи истог облика или истог значења (хомонимија–синонимија). Ономатопејске речи (ономатопеја). Посматрање промене значења у зависности од реда речи. Коришћење једнојезичких речника.		<i>Мађарски језик и књижевност,</i> <i>страни језици:</i> знања која се повезују. <i>Етика, филозофија:</i> значење израза у говорном језику.
Кључни појмови/ појмови	Значење, елемент значења, семантичко поље, метафоричко значење, речи са једним и речи са више значења, синоними, хомоними, антонимија, ономатопеја, парне речи, денотативно и конотативно значење.	

Тематска целина Развојни циљ	Разумевање и формулисање текста	Број часова 18
Раније стечено знање	Познавање научених усмених, писаних и електронских типова текстова и њихове главне особине. Примена стратегија читања у обради разних типова и врсте текстова. Тумачење и процењивање информација из текста. Корази у формирању текста и технике прикупљања материјала.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Оформљење техника прављења белешки, која одговара садржају и циљевима текста. Упознавање структуре и форме најчешћих типова службених текстова. Упознавање и примена технике писања есеја. Развијање критичког размишљања, испитивање аутентичности и поузданости интернетских текстова. Уочавање опште структуре и правилности конверзације. Проширивање, вежбање и примена техника разумевања текста.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Самостална обрада текста коришћењем одговарајуће стратегије читања и начина обраде текста.</p> <p>Разумевање и коришћење техника разумевања и обраде текста, нпр. контекст, логички односи, главне особине врсте писаног текста.</p> <p>Откривање структуре и слојева значења текстова разне врсте и намене.</p> <p>Упознавање и примена делотворних начина прављења белешки и писања концепта.</p> <p>Вежбе измене текста сходно комуникацији променом тачке гледишта.</p> <p>Начини прикупљања материјала из неписаних и писаних извора.</p> <p>Прикупљање материјала у библиотеци (каталог, база података, коришћење извора).</p> <p>Особине есеја, упознавање процеса писања есеја.</p> <p>Особине студије.</p> <p>Вежбе формирања текста на интернету (нпр. форум, блог, текстуална база података).</p>		<p><i>Информатика:</i> поступак са информацијама, коришћење извора, провера извора.</p> <p><i>Сви предмети:</i> прављење белешки, писање концепта.</p>
Кључни појмови/ појмови	Службено писмо, молба, аргументујући текст, есеј, студија.	

Књижевност

Тематска целина Развојни циљ	Европска ренесанса	Број часова 14
Раније стечено знање	Почеци средњовековне српске књижевности. Тачно познавање појма циклус, том, рима, шема риме, драма, трагедија. Разумевање проблема историјске и културално-историјске периодизације.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Прихватање људског идеала ренесансе, вредности, теме, дела и стваралачког понашања. Прихватање шекспировске драматургије.	
Знања	Развојни захтеви	Корелација
Избор из дела из доба ренесансе (нпр. Петрарка: <i>Збирка песама</i> , по један сонет, Шекспир: <i>Хамлет/Ромео и Јулија</i>).	Разумевање проблема историјске и културално-историјске периодизације. Схватање најважнијих ренесансних идеала, вредности и тема. Упознавање специфичног понашања ствараоца тог доба на основу дела Петрарке и Шекспира. Препознавање тежње за научним хуманизмом и забављањем. Препознавање карактеристика трагедије и сонета. Карактеризација главних ликова и њиховог понашања на основу анализе једног дела. Меморитер: један сонет и одломак из драмског монолога.	<i>Географија</i> : доба великих географских открића. <i>Визуелна култура</i> : ренесансна архитектура. <i>Историја, друштвено и грађанско образовање</i> : јачање грађанства.
Кључни појмови/ појмови	Ренесанса, хуманизам, сонет, циклус песама, акростих, драмска структура, драмски карактер.	

Тематска целина Развојни циљ	Позориште и драмска прича—дубровачка ренесансна драма	Број часова 3
Раније стечено знање	Схватање најважнијих ренесансних идеала, вредности и тема. Познавање основних појмова драмске структуре, конфликта и комедије као књижевне врсте.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Карактеристике позоришта и драме дубровачке ренесансе, повећање културалног сећања. Особине плаутске комедије.	
Знања	Развојни захтеви	Корелација

Дубровачко ренесансно позориште (позориште, представа, повезаност драматургије). Марин Држић: <i>Дундо Мароје</i> .	Ученик познаје проблеме коришћења појмова (културно историјска епоха, стил епохе, стилски правац), разуме повезаност савремене публике (очекивања примаоца) и драматургије. Меморитер: одломак из драмског монолога.	<i>Визуелна култура:</i> ренесансна архитектура.
Кључни појмови/ појмови	Фарсе, плаутска комедија, мистичне игре, импровизација, сценска форма.	

Тематска целина Развојни циљ	Српски барок		Број часова 10
Раније стечено знање	Ученик познаје проблеме коришћења појмова (културно историјска епоха, стил епохе, стилски правац), разуме и сагледава повезаност савремене публике (очекивања примаоца) и драматургије. Основно познавање ренесансе и реформације.		
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Идентификација карактеристика културно историјске епохе.		
Знања	Развојни захтеви	Корелација	
Српски барок. Избор из дела барокних стваралаца. Барокна парабола и опомена. Гаврил Стефановић Венцловић: <i>Беседа шајкашима</i> , <i>Црни биво у срцу</i> . Захарије Орфелин: <i>Плач Србији</i> .	Ученик је начисто са постојањем паралелних праваца и потешкоћа у периодизацији прелазних категорија, нпр. одступања између појединих националних књижевности. Препознавање основних особина форми барока. Упознавање барокне слике света и повезивање са тоном барокних књижевних врста.	<i>Историја, друштвено и грађанско образовање:</i> велика сеоба Срба. <i>Певање-музика:</i> савремена хорска дела. <i>Визуелна култура:</i> барокна архитектура и сликарство.	
Кључни појмови/ појмови	Барок, стилска епоха, стилски правац, јеремијада, опомена, парабола.		

Тематска целина Развојни циљ	Светска књижевност–класицизам и просвећеност	Број часова 6
Раније стечено знање	Ученику је јасно постојање паралелних праваца и потешкоћа у периодизацији прелазних категорија, нпр. одступања између појединих националних књижевности. Препознавање и познавање	

	кључних појмова хуманизма, реформације, комике и трагике.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Препознавање специфичности класицистичке нормативне естетике (хијерархија књижевних врста, правила). Развијање способности анализе дела: детаљна анализа једног дела, карактеризација ликова, перцепција њиховог понашања и њихових конфликта. Рефлексија на доживљај позоришне представе.	
Знања	Развојни захтеви	Корелација
Очекивања класицизма. Трагедија и комедија. Француско позориште XVII века. Молијер: <i>Шкртица</i> .	Препознавање специфичности класицистичке нормативне естетике (хијерархија књижевних врста, правила). Схватање савремених очекивања и драматуршких повезаности. Самостална карактеризација ликова, процена конфликта, уочавање комичних ситуација и карактера. Уочавање утицаја римских комедија и <i>commedia dell' arte</i> на класицистичку драму. Аналитичка обрада једног Молијеревог дела, меморитер.	<i>Драма и плес:</i> позоришна уметност, позоришна прича.
Кључни појмови/ појмови	Чин, сцена, кулисе, тројство, умереност, комична ситуација, комични карактер, језичка комичност.	

Тематска целина	Портрет–Доситеј Обрадовић	Број часова 8
Развојни циљ		
Раније стечено знање	Познавање идеје просвећености, схватање манастирског живота, басне–извлачење њихових поука, тачно познавање појмова отвореног писма.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Упознавање портрета једног српског хуманисте и ствараоца. Упознавање и процена неколико важних тема из животног дела.	
Знања	Развојни захтеви	Корелација
Књижевно стваралаштво Доситеја Обрадовића, типичне теме (нпр. верска толеранција, принцип слободног размишљања, уклањање неписмености). <i>Писмо љубезном Харалампију; Живот и прикљученија; Басне.</i>	Упознавање портрета и ангажмана хуманистичког ствараоца. Обрада личних доживљаја (сећања) која се јављају у његовим делима. Схватање појаве савремених рационалистичких схватања у	<i>Мађарски језик и књижевност:</i> мађарска просвећеност.

	<p>делима ствараоца. Интерпретација поруке једне-две краће басне. Ученик је способан да састави материјал за усмену матурску тему и да у њему разради задати задатак.</p>	
Кључни појмови/ појмови	Рационализам, критичко размишљање, верска толеранција, слободно размишљање, опомена, уметничка прича.	

Тематска целина	Портрет–Јован Стерија Поповић		Број часова 6
Развојни циљ	Тачно познавање и прављење разлике између појмова комедија, комична ситуација, комични карактер, чин, сцена, класицизам, језичка комичност.		
Раније стечено знање	Тачно познавање и прављење разлике између појмова комедија, комична ситуација, комични карактер, чин, сцена, класицизам, језичка комичност.		
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Приказ животног дела српског драмског писца Јована Стерије Поповића кроз његов портрет. Препознавање сценске вишејезичности (полиглосија).		
Знања	Развојни захтеви	Корелација	
Драмско стваралаштво Јована Стерије Поповића (<i>Тврдица</i>), неколико тематских и формалних карактеристика животног дела. Композиција, комична ситуација, комични карактер, приказ људских слабости, забављање и васпитање. Појава вишејезичности на сцени.	Познавање портрета драмског писца, схватање неколико тематских и формалних карактеристика његовог стваралаштва. Спознаја да је циљ класицистичке комедије васпитање. Препознавање јединства простора, времена и радње у класицистичкој комедији. Навођење неколико одломака из монолога. По могућности да се погледа једна позоришна представа.	<p><i>Драма и плес:</i> розоришна уметност, позоришна прича.</p> <p><i>Мађарски језик и књижевност:</i> мађарска просвећеност.</p>	
Кључни појмови/ појмови	Сценска вишејезичност, комична ситуација, комични карактер, иронија, простор, време, јединство радње.		

Тематска целина	Светска књижевност у првој половини XIX века– европски романтизам	Број часова 7
Развојни циљ	Романтизам и неколико основних особина стила тог времена.	
Раније стечено знање	Романтизам и неколико основних особина стила тог времена.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Разумевање карактера и значаја стила романтизма тог времена. Развијање способности прикупљања и обраде информација и формирања текста.	

Знања	Развојни захтеви	Корелација
<p>Карактеристике књижевности романтизма (естетски принципи, уметничка слобода). Дела, избор из енглеске (француске, немачке) и руске књижевности. Бајрон: <i>Чајлд Харолд</i> (одломци), Пушкин: <i>Оњегин</i>.</p>	<p>Препознавање карактера и значаја стила романтизма тог времена.</p> <p>Упознавање улоге и утицаја књижевног либерализма на естетику.</p> <p>Познавање дела: аналитички приказ изабраног дела након заједничке анализе.</p> <p>Припрема реферата након читања (кућна лектира) на основу индивидуалног доживљаја.</p> <p>Ученик је способан за критичко усвајање мишљења о времену, ауторима и делима.</p>	<p><i>Историја, друштвено и грађанско образовање:</i> француска револуција.</p> <p><i>Визуелна култура; певање-музика:</i> уметност романтизма.</p>
Кључни појмови/ појмови	<p>Поема, циклус песама, наративна поезија, песничка улога, надахнути песник, <i>ars poetica</i>, песничка слобода.</p>	

Тематска целина Развојни циљ	Обнова српског језика	Број часова 9
Раније стечено знање	<p>Прављење разлике између српског народног и књижевног језика. Темелна знања о Вуку Стефановићу Караџићу.</p>	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	<p>Препознавање садржаја, улоге и значаја појма српског националног романтизма -народности. Потпомагање усвајања и тумачења књижевног стваралаштва Вука Стефановића Караџића.</p>	
Знања	Развојни захтеви	Корелација
<p>Српски књижевни живот у првој половини XIX века.</p> <p>Проблематика књижевног језика, ауторске групе и часописи.</p> <p>Народни програми.</p> <p>Ауторски портрет Вука Стефановића Караџића: улога у јавном животу, реформа језика.</p> <p>Вук Стефановић Караџић: <i>Рјечник, Житије Хајдук Вељка Петровића, Критика романа Милована Видаковића</i>.</p>	<p>Ученик тумачи формирање културе матерњег језика, упознаје специфичности писмености пре обнове језика, схвата улогу и значај обнове и реформе језика у формирању књижевности српског романтизма.</p> <p>Свестан је значаја штампања књига и културне историје књижевног језика.</p>	<p><i>Географија:</i> топографија која се односи на аутора.</p> <p><i>Српски народопис:</i> образовање и друштвени живот у самосталној Србији након српских устанака.</p> <p><i>Визуелна култура; певање-музика:</i> уметност романтизма.</p> <p><i>Мађарски језик и</i></p>

		<i>књижевност</i> : доба мађарске реформе и романтизма.
Кључни појмови/ појмови	Књижевни језик, народни језик, народна поезија, скупљање народних песама, речник.	

Тематска целина Развојни циљ	Српски романтизам		Број часова 9
Раније стечено знање	Карактеристика књижевности романтизма (познавање појмова естетски принципи, уметничка слобода, народна поезија, ситуационе песме).		
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Упознавање књижевности српског романтизма. Подстицање усвајања, тумачења и схватање значаја дела Ђуре Јакшића и Лазе Костића. Развијање креативности, фантазије, аналитичке способности.		
Знања	Развојни захтеви	Корелација	
Српски национални романтизам. Стваралачки портрет Ђуре Јакшића. Поређење родољубиве поезије Петефија и Јакшићеве поезије. <i>На Липару, Орао, Јевропи</i> . Стваралачки портрет Лазе Костића. <i>Међу јавом и мед сном; Santa Maria della salute</i> .	Ученик познаје главне периоде животног стваралаштва аутора српског романтизма, њихову улогу у историји српске књижевности, јасне су му карактеристике њихове поезије. Упознаје специфичне теме аутора и разликује њихов типичан тоналитет. Интерпретација меморитера из неколико одломака.	<i>Географија</i> : топографија која се односи на аутора. <i>Визуелна култура; певање-музика</i> : уметност романтизма. <i>Мађарски језик и књижевност</i> : родољубива поезија Шандора Петефија.	
Кључни појмови/ појмови	Национална свест, родољубље, родољубива песма, драмска песма.		

Тематска целина Развојни циљ	Начин гледања–Петар Петровић Његош		Број часова 6
Раније стечено знање	Познавање животног дела ствараоца српског романтизма, одређивање њихове улоге у историји српске књижевности. Познавање појмова романтизам, песма у прози, драмска структура, народни језик, јунаштво.		
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Помагање препознавања садржаја, улоге и значаја појма национално-романтичарска-народна. Помагање усвајања, тумачења и разумевања значаја дела П. П. Његоша.		
Знања	Развојни захтеви	Корелација	

<p>Стваралачки портрет Петра Петровића Његоша. <i>Горски вијенац.</i></p>	<p>Ученик познаје неке специфичности српске (црногорске) књижевности 19. века, препознаје садржај, улогу и значај појма национално-романтичарска-народна. Свестан је карактера животног дела П.П. Његоша и места ствараоца у историји српске књижевности. У стању је да тумачи мишљења и анализе дела, као и да интерпретира меморитер (одломци из дела).</p>	<p><i>Историја, друштвено и грађанско образовање:</i> историја Јужне Европе у XIX веку.</p>
<p>Кључни појмови/ појмови</p>	<p>Национална свест, родољубље, драмска структура, песма у прози, пророчанство.</p>	

Тематска целина Развојни циљ	Животно дело–Бранко Радичевић		Број часова 10
<p>Раније стечено знање</p>	<p>Познавање српског романтизма и његових истакнутих представника, познавање народне поезије, народног стила, ситуационих песама, народних песама.</p>		
<p>Образовно-развојни циљеви тематске целине</p>	<p>Тумачење варијанти лирског начина говора. Неке специфичности српске књижевности 19. века након реформе језика. Препознавање главних мотива дела Б. Радичевића: <i>Бачки растанак</i>.</p>		
Знања	Развојни захтеви	Корелација	
<p>Бранко Радичевић: <i>Кад млидијах умрети, Девојка на студенцу, Бачки растанак.</i></p>	<p>Ученик познаје неке специфичности српске књижевности 19. века након реформе језика. Упознат је са заједничким утицајем стила романтизма и тенденцијама народног стила. Минимум познавања дела: <i>Кад млидијах умрети, Девојка на студенцу, Бачки растанак</i>. Препознаје главне мотиве дела (младост, родољубље, радост, пролазност, сећање). Упознат је са карактером животног дела ствараоца и са његовим местом у историји српске књижевности. У стању је да тумачи мишљења и анализе дела, као и да интерпретира меморитер</p>	<p><i>Географија:</i> топографија која се односи на аутора. <i>Визуелна култура:</i> уметност романтизма. <i>Певање-музика:</i> српске народне песме.</p>	

	(одломци из дела). Способан је за састављање једног тематског материјала за усмени матурски испит и разраду у њему задатог задатка.	
Кључни појмови/ појмови	Народни стил, поема, тип песме, рецитовање, описна лирика.	

Тематска целина Развојни циљ	Животно дело–Јован Јовановић Змај		Број часова 10
Раније стечено знање	Препознавање узајамног дејства савременог романтичарског стила и народних стилских тенденција. Познавање романтизма, уметничког превода, народне поезије, формирања националне свести.		
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Упознавање романтичарског ствараоца и његовог људског ангажмана. Обрада личних доживљаја који се појављују у његовим делима (породична трагедија, борба за слободу).		
Знања	Развојни захтеви	Корелација	
Јован Јовановић Змај: <i>Ђулићи и Ђулићи увеоци, Јутунска народна химна, Билдунг, Светли гробови</i> Преводи Ј.Ј. Змаја са мађарског језика.	Ученик познаје романтичарског ствараоца и његов људски ангажман. Препознаје личне доживљаје који се појављују у његовим делима (породична трагедија, борба за слободу). Упознаје типичне теме ствараоца, разликује њихов типичан тоналитет. Кроз анализу дела упознаје Змајева типична књижевна дела и песничке форме. Оспособљен је да прикаже Змајево животно дело. Интерпретација неколико меморитера из одломака дела. Способан је за састављање једног тематског материјала за усмени матурски испит и разраду у њему задатог задатка.	<i>Мађарски језик и књижевност</i> : доба мађарске реформе и романтизма, Друштво Кишфалуди.	
Кључни појмови/ појмови	Лирска песма, сатирична песма, јунаштво и хумор, описна лирика.		

Очекивани резултати	Ученик може да разуме писане текстове разног садржаја и жанра, тумачи значење поруке и шире него што је његово буквално
----------------------------	---

<p>развоја на крају двогодишњег циклуса</p>	<p>значање, разликује конкретно и метафоричко значење. Уме да пронађе информације у тексту.</p> <p>Флексибилно се прилагођава чиниоцима комуникацијског процеса у разним говорним ситуацијама.</p> <p>Уме да сажме садржај текста, уме да истакне суштину и познаје технику писања белешки. Уме да изрази своје мишљење, у свакодневним темама да аргументовано формулише и образложи.</p> <p>Препознаје повезаност и разлику међу текстовима и њих изражава на аналитички начин и усмено и писмено. Познаје и примењује методе обраде текста сходно књижевној врсти.</p> <p>Способан је за верну интерпретацију меморитера. Користи правила цитирања.</p> <p>Препознаје вредности и морална питања која се појављују у књижевним и некњижевним текстовима.</p> <p>Информисан је о лирским, епским и драмским књижевним врстама. Познаје жанровске карактеристике и специфичности форме обрађених дела.</p> <p>Тумачи ознаке за време и простор, функцију тачке гледишта и промене тачке гледишта.</p> <p>У усменој и писменој комуникацији бира одговарајући тоналитет и стил. У стању је да препозна разне језичке варијације и језике друштвених слојева.</p> <p>У стању је да припреми дефиниције и једноставнија објашњења у вези лектире. Уме самостално да формулише питања и проблеме. Уме да прикаже главне карактеристике научених епоха историје књижевности и стилских праваца.</p> <p>Препознаје улогу уметности у формирању културе. Развија свој осећај за историју, препознаје прелазе међу културама и испреплетеност српске и мађарске културе.</p> <p>У стању је да именује морална питања и одлуке. Може да учествује у аналитичким разговорима.</p>
--	--